

ali krika v sladkor, to je v ono tvarino, ki povzročuje, da je prej kisel, grenak sad s časom sladek, zdrav, okusen in — lep. To prehajanje skroboline v sladkor pa se godi na drevesu tako lahko, kakor v kleti. Torej ni nobene škode, če se spravijo jabelka na videz še nezrela, pod streho. Zanimivo je gotovo zvedeti, kje se nahaja te skroboline največ ali je na vse dele jabelka primerno razdeljena. Tudi to se je že preiskovalo in našlo, da je bližje pečla več in v osredju največ omejene tvarine. — Še celo to ima klet za-se, da sadje v njej hitreje zori in popolno dozori, ker ni več zunanjemu vremenu podvrženo. Ravno zavolj te okoliščine nabere se v sadju še več soka, kakor če bi bilo ostalo na drevju.

Snetljiva pšenica.

Ker se le pregostokrat pripeti, da se veliko žita s tem pokvari, da postane snetljivo, treba je gospodarju skrbeti za kak način, da se temu opomore. Najpripravi pač sledeči, ker ni nikakih večjih ali posebnih priprav treba. Nasuje se pšenica v kako večjo posodo, čeber ali celo kad, pa ne na predebelo. Vrh tega sklada vsuje se precej navadnega pepela, najbolje s pomočjo sita in na vse to se vsuje še več pšenice in zopet pepela, in na to, kar je pač snetljivega žita. To se dobro premeša in mirno mesec dni pusti. Še le potlej se žito dobro preseje, da se pepela očisti in pšenica je popolnoma pripravna za — mlin.

Sejmovi. Dne 4. novembra na Ponikvi. Dne 5. novembra v Kleku. Dne 6. novembra pri Sv. Križu na Murskem polju, v Lembergu, pri Novi cerkvi, pri Sv. Vidu blizu Ptuja, v Brežicah, na Rečici in v Selnici ob Dravi. Dne 7. novembra v Radgoni. Dne 10. novembra pri Sv. Martinu pod Vurberkom. Dne 11. novembra v Oplotnici, v Laškem trgu, pri Sv. Martinu tik Slov. Gradca, v Središču, v Marenbergu, v Hočah, na Malih Rodnah in v Sromljah.

Dopisi.

Iz Celja. (Obč. volitve.) Okolica Celja je imela dne 26. in 27. oktobra obč. volitve. Svoje dni so imeli besedo v tej občini nemškutarji in niso mislili, da zanje tam ni mesta, kajti delali so z obč. premoženjem, ne za okolico, ampak le za mesto. Se ve, da kmet plačuj, gospoda iz mesta pa zapoveduj! Tega pa so se naši kmetje naveličali in so pred tremi leti stresli te svoje zapovednike raz sebe ter so se postavili na lastne noge. Letos pa se nemškutarji niso več blizo upali ter so tako sami priznali, da nimajo pri nas kaj iskati. Mi opravimo pa tudi v resnici naše zadeve brez njih in na korist našo in mislimo, da more tudi mesto biti z nami zadovoljno, kajti marsikatera naše naprave so tudi za mesto olepšava. Letošnje volitve so se izvršile lepo mirno, brez pritiska in volitev je prišlo posebno v tretjem razredu veliko, pri 144, v drugem jih je 36 in v prvem 13 volilo — v vseh naše može. Tako je prav in nikoli ne bodi drugače!

Iz Maribora. (Slovinci, zapomnite si to!) Pred nekaj tedni je šla revna slovenska mati s svojim sinekom, ki je prišel v prvo latinsko šolo, prosit peka blizu grajskega trga v Mariboru, da bi dal revnemu fantku kaj hrane ali vsaj kruha. Dedej pa se surovo zareži nad njima, rekoč: »Za Slovence jaz nimam kruha«. Deček se je začel jokati in je dobil potem hrano v dijaški kuhinji. Slovinci, zapomnimo si to, ter podpirajmo svoje slovenske trgovce in obrtnike; mi že prebijemo brez nemških, oni pa le radi naš denar vkupej vlačijo. Pa se še dijaške kuhinje spomnite včas!

Od Velenja. (Zasluga poln veteranec.) Dne 10. oktobra t. l. nesli so v bližnjem Šent-Ilju h grobu moža, ki zasluži, da se mu postavi mali spomenik v našem listu. Janez Dolinšek, po domače Vrbanjak pod Kožljem, služil je že cesarja Ferdinanda Dobrotljivega in blizo 12 let našega sedanjega svetlega cesarja. Ves čas vojaške službe bival je na Laškem, kjer je l. 1848 in 1849 prepogosto stal hrabro v boji med švigajočimi krogli, n. pr. pri Kustozzi in Novari itd. Priprosti kmečki fant naučil se je pri vojaki do dobrega laškega kakor nemškega jezika, ter se je vspnel od prostaka do poslušnega narednika (manipulirenden Feldwebel). Prehodil je blizo vso gorenjo Italijo noter do Perudžije, kjer so bili naš sv. Oče papež Leon XIII. takrat nadškof. S solzami v očeh pripovedoval nam je večkrat redek dogodek iz njegove službe v Milanu. Postavljen pred stanovanje feldmaršala grofa Radecky-ja imel je strog ukaz, nikogar spustiti v sobo, kogar ni poprej maršalu napovedal. Ko tako koraka pred durmi sem ter tje, vidi brhkimi koraki po stopnicah kvišku stopati našega svetlega cesarja, takrat še nadvojvoda Franca Jožefa, namenjenega vstopiti h grofu Radecky-ju. Podčastnik Dolinšek, natenčen v svoji službi, vstopi se pred nadvojvodo ter po vojaški spregovori: »Cesarska visokost, jaz imam ukaz slehernemu zabraniti pot do generala, katerega nisem poprej napovedal.« Naš svitli cesar prijazno odgovorijo: »Dobro, dobro, le pojdite in me napovejte!« ter čakajo pred sobo, dokler ni prišel gosp. feldmaršal njim do vrat naproti. Ko je Dolinšek doslužil 12 let vojaške službe, povrnil se je na svoj dom ter je prevzel očetovo domačijo. Vzel je v zakon pošteno kmečko dekle, s katero sta skrbno obdelovala grunčič svoj ter ga zdatno razširila. Bog jima je dal šest otrok, katere sta vse v strahu božjem izredila. Dasiravno je eden c. kr. davskarski pristav v Brežicah, drugi vžitinski upravitelj v gornji Savinjski dolini, zbrali so se vendar dne 10. oktobra vsi otroci k pogrebu predobrega očeta. Mnogo faranov in sosedov spremljalo je rajnega dobro zasluženega moža, skrbnega očeta, bogoljubnega kristjana in zvestega narodnjaka k zadnjemu počitku. Sprevod vodili so rankega brat vlč. g. Blaž Dolinšek, župnik Frankoljski, kateremu sta stregla vlč. g. župnik Fr. Smrečnik, sedaj dekanjski administrator in pa vlč. g. župnik Kozinc iz Slivnice. Naj v miru počiva blaga duša!

Od Sv. Martina na Paki. (Izlet) Brašlovskih pevcev je bil prav sijajen in mnogobrojna vdeležba, kajti prišli so gostje iz Soštanja, Mozirja, Vranske, iz Brašlovč in tudi domačinov ni manjkalo, ker jih lepo petje zanima. Akoravno še ne obstoji dolgo mlado pevsko društvo, vendar so pevci hvalo želi in vsaka pesem se je na pohvalo poslušalcev skončala. Zares imeli smo zopet vesele urice skupaj. Ali nekaj je, česar ne smem zamolčati: nekaj Paških paglavcev si je napravilo sramoto. Ko smo bili pri najboljši volji, sliši se, da so z vozov zastavice pobrane, ki so jih imeli pevci na svojih vozeh. To nas je prav razburilo. Pa še ni bilo zadosti te porednosti; ko se je odpeljalo nekaj gospodov Vranskih proti domu, bili so na dveh oglih županove hiše od teh porednežev s kamnom napadeni. Da se ravno tu, tik hiše g. župana, kaj takega prigodi, to je čudno. Toraj »živio!« vrlim pevcem, porednežem pa: na poboljšanje!

Iz Rogateca. (Naša veselica.) Dne 29. oktobra je privedilo naše kat. bralno in gospodarsko društvo Rogačko svojo prvo veselico v g. Fr. Mikuševih prostorih pod Donatom. Veselica se je vršila in zvršila tako sijajno, kakor si nismo upali pričakovati; in ponosen sme biti orjaški velikan Donat, da se je ob njegovem vznožju zbralo tako lepo število slovenskega občinstva. Počastili so nas vrli gostje od sv. Križa, sv. Roka, iz Kostivnice, Sv. Petra, Šmarija, Poličan in Hrvaškega.

Slava jim! Dospeli pa so tudi domači kmetje v obilnem številu k besedi. Tako je prav! Le na dan, kmetje, pokazimo, da ne spimo več, da spoznavamo dobrodejni namen svojega društva! To nam bo v čast; če se pa sami častili ne bomo, kdo nas pa bo? — Zborovanje so otvorili preč. gospod dekan kot predsednik društva, pozdravili navzoče goste s prelepim krščanskim pozdravom »hvaljen bodi Jezus Kristus«, ter v kratkih črticah narisali namen našega društva. Potem je govoril gospod učitelj Sekirnik o ameriških nasadih, o rovtanju in cepljenju amerikank. Tako predavanje je pravodobno in primerno našim gospodarskim razmeram, kajti Rogački kraj je že okužen po trsni ušici. Zato hvala gospod govorniku, tembolj, ker se tudi pri šolski mladini neumorno trudi za sadje- in vinorejo. Po končanem govoru so se sprejemali novi udje, ki so zdatno pomnožili število enoletnega društva in ga gmotno okrepili. Oficijalni del zborovanja zaključili smo s trikratnim živio klicem na sv. Očeta in svetlega cesarja. — Po zborovanju društva nam je poročal gosp. dr. Fr. Jurtela, deželni poslanec in deželnega glavarja namestnik, o svojem delovanju v deželnem zboru. Iz njegovega govora smo sprevideli v svojo zadovoljnost, da se naši gosp. poslanci veliko trudijo za rod naš, osobito še za prospeh kmetkega stanu. Pa kaj, da s svojimi pravičnimi zahtevami in težnjami večinoma ostanejo na cedilu, ter jih povsod ovirajo nemški liberalci, kateri imajo v zboru večino in katerim Slovenci nismo posebno pri srcu. V imenu društva zahvalijo gospod predsednik gospoda poslanca, veleposestnik gospod Ig. Mikuš pa mu v imenu kmetov izreče popolno zaupnico in obljubo, da hoče slovensko ljudstvo za svojuni poslanci v vseh njihovih naporih stati tako trdno, kakor stoji gora, pod katero zborujemo. Slavni Horacij veli, da naj se družijo »utile et dulce«, t. j. koristno in sladko, prijetno. Tako se je tudi godilo. Za »utile« skrbeli so gospodi govorniki s svojimi lepimi nauki io opomini, za »dulce« pa dobroznani pevci Slatinski. S svojim divnim petjem so nam tako vedrili srce, da je kar poskakovalo veselja in radosti. Rajskomile skladbe Vilharjeve, Volaričeve, Bendlove, G. Ipavičeve, Nedvedove, Hudovernikove, Sattnerjeve, Lebanove in Grbičeve prepevale so se pod vodstvom č. g. nadžupnika Svetokriškega tako točno in gracijozno, da so iznenađeni poslušalci kar strmeli in bili v zadregi, kaj bi bolj občudovali, ali izurjenost vrlih pevcev, ali neumorni, požrtvovalni trud njihovega dirigenta. Tako so nam tekale ure prijetno, pa prehitro pri pošteni zabavi. Ko smo se razhajali, bila je splošna želja, da se zopet kmalu snidemo. Torej na veselo snidenje, vrli gostje, pri Sv. Križu še v teku tega meseca! Vzbujajmo s svojimi shodi narodno zavest slovenskemu ljudstvu ter mu kažimo pot do večje olike in omike! Bog kliče, in Slovenci stopajo na svoje častno mesto.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svitli cesar je prišel v soboto na Dunaj ter je vsprejel še isti večer grofa Taaffe; drugo dopoldne pa barona Chlumeckyja, predsednika drž. zbora, grofa Hohenwartu, grofa Javorskega in vit. Plenerja. Kaj se je z knjimi dognalo, ni še znano. — Dr. Prix, ki se je županstvu odpovedal, je to storil v resnici, kakor smo djali, v zaupanju, da ga njegova liberalna garda izvoli zopet za župana. Kakor je podoba, stori mu ona tudi to »ljubezen«.

Štajarsko. Sekovski škof so postali dr. Leopold Schuster, tri leta sem prošt in prej profesor bogoslovja na c. kr. vseučilišču v Gradci. — Nemški dijaki v Gradci

so jako razposajeni ter se ve, da črez mero polni liberalizma. Nekaj dijakov pa se kaže njim nasproti za verne katolike in so uni razposajenci vsled tega na-nje hudi ter kažejo to prav po nemški — s palico. Uno soboto je bilo že pretepa pred vseučiliščem in je moralo nekaj »buršev« vsled tega »pod ključe«.

Koroško. V Celovci so sklicali tamošnji liberalci neko zborovanje ter so se postavili zoper razširjenje volilne pravice, toda prišlo je na zborovanje toliko delavcev, da so le-ti zmagali ter so sklenili resolucijo, ki tirja — splošno volilno pravico. — »Bauernbund« je imel v nedeljo v Ledenicah neko zborovanje, prišlo je nekaj nemškutarjev in pa dež. poslanca Oraš in Ghon; zadnji se ve, da je grmel nemški zoper vladne predloge o dež. brambi in volilni spremembi. No v drž. zboru pa nima veliko »korajže«.

Kranjsko. V Postojini sta bila 102 volilca in J. Krajgher je dobil 59 glasov, torej večino. Notranjci se torej ostanejo »zavedni!« — Živine redijo po gorenjskih krajih kmetje čemdalje manj in je uzrok temu, ker nimajo več pravice pasti po graščinskih gozdih. Vsled tega pa se množi uboštvo; kajti iz česa naj dobi kmet denarja, če ne iz živine?

Primorsko. Društvo »Sloga« v Gorici vzdržuje ondi razne šole za slov. otroke, ali za to je treba denarja. Odbor prosi torej slov. občine, naj ga podpirajo in če treba, tudi kaj iz obč. premoženja. — V Škedenju pri Trstu je odprla laška »lega« laško ljudsko šolo, toda va-njo so vlovili še le 10 otrok, drugih stariši pa so pametniši ter ne marajo za »laško juho«.

Hrvaško. Deputacija hrv. duhovščine ni prišla do Nj. veličanstva; madjarski vladi ni bila povolji. — V Zagrebu se pozida neki novo gledišče, nova gimnazija in tudi nova cerkev sv. Blaža. Tako se trdi, ali pa bode iz teh mislij kedaj tudi resnica, ni še gotovo, ker je za vse to treba vlade; ta pa lahko, da se odtegne plačilu, saj gre za — hrv. ljudstvo.

Ogersko. Iz dovoljenja, da sme vlada predložiti v drž. zboru načrt za postavlo o civilnem zakonu, ni še nič. Ali tudi judom, nekaterim iz »stare šege«, se civilni zakon ne dopade, to se pravi: za druge naj bode, ne pa za jude! Taki so vam judje.

Vunanje države.

Rim. Slovesnosti o 50letnici mašništva sv. očeta Leona XIII. sklenejo papež s slovesnim konsistorijem, v katerem se zahvalijo kršč. ljudstvu za njegovo sočutje, ob enem pa izdajo sv. oče tudi novo okrožnico do škofov kat. cerkve.

Italija. Sedanje ministerstvo Giolitti se ni vzelo slová, vendar pa ljudje govorijo o njem, kakor da že ni več na krmilu. Naslednik Giolettija bode neki Zanardelli, ali bode bolji od sedanjih ministrov? Nam se dozdeva, da težko, kajti liberalci je in dolga še liberalci nikjer ni plačal in vendar je tega v Italiji bolj, kakor kje drugje treba.

Francija. Ruski častniki so odšli in je torej slovesnostij njim na čast konec. Ravno prav, sicer bi se jih bilo francosko ljudstvo naveličalo. — Prihodnje leto bode nova volitev predsednika republike in sedanji predsednik, Sadi-Carnot, pravi, da se hoče tudi za to volitvo dati ljudstvu na razpolaganje t. j. vesel bode, če ga zopet voli na to častno mesto. Ali ga voli? Skorej gotovo, saj je »priden učenec« framonov.

Anglija. Kraljica Viktorija se stara, ali zanima se za politične stvari še rada; da-si ne sega v delo ministrov, vendar se jej mora poročati o vsaki važni stvari, katere se ministerstvo loti. Tako sedaj tudi irska uprava ni najmanjša skrb kraljice, toda težko, če jo še vidi svoje žive dni.